

**MEĐUNARODNA KONFERENCIJA
„ZAJEDNO ZA ZELENU, ENERGETSKI ODRŽIVU EUROPU“**

Drugi Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti

Mr. sc. Igor Raguzin

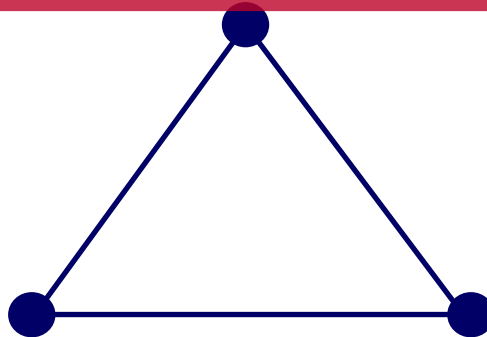
Ministarstvo gospodarstva, Sektor za energetiku

Zagreb, Starogradska vijećnica, 15. svibnja 2013.

KONKURENTNOST

- Smanjiti troškove energije na EU razini za oko € 200 milijardi/ god u 2020
- Smanjiti troškove po kućanstvu za €1000 / god
- Stvoriti oko 2 milijuna radnih mjesta do 2020
- Potaknuti R&D i stvoriti tržišta na kojima je EU lider

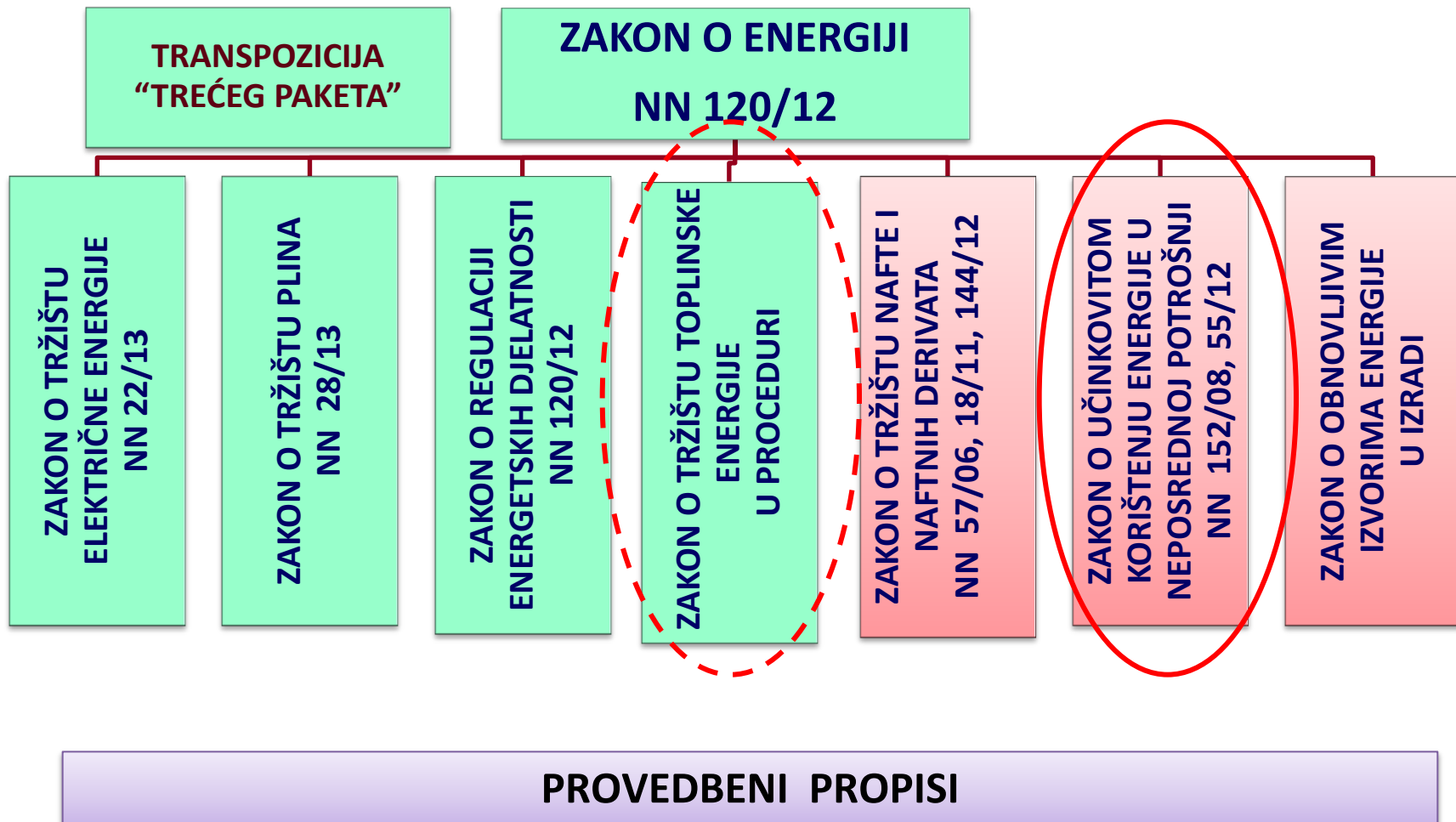

SIGURNOST OPSKRBE ENERGIJOM

- Smanjiti uvoznu ovisnost
- Trgovinska bilanca
- Bolje korištenje unutarnjih resursa

ODRŽIVOST

- Suzbijanje klimatskih promjena
 - 740 Mt CO₂ / god u 2020
- Zaštita okoliša

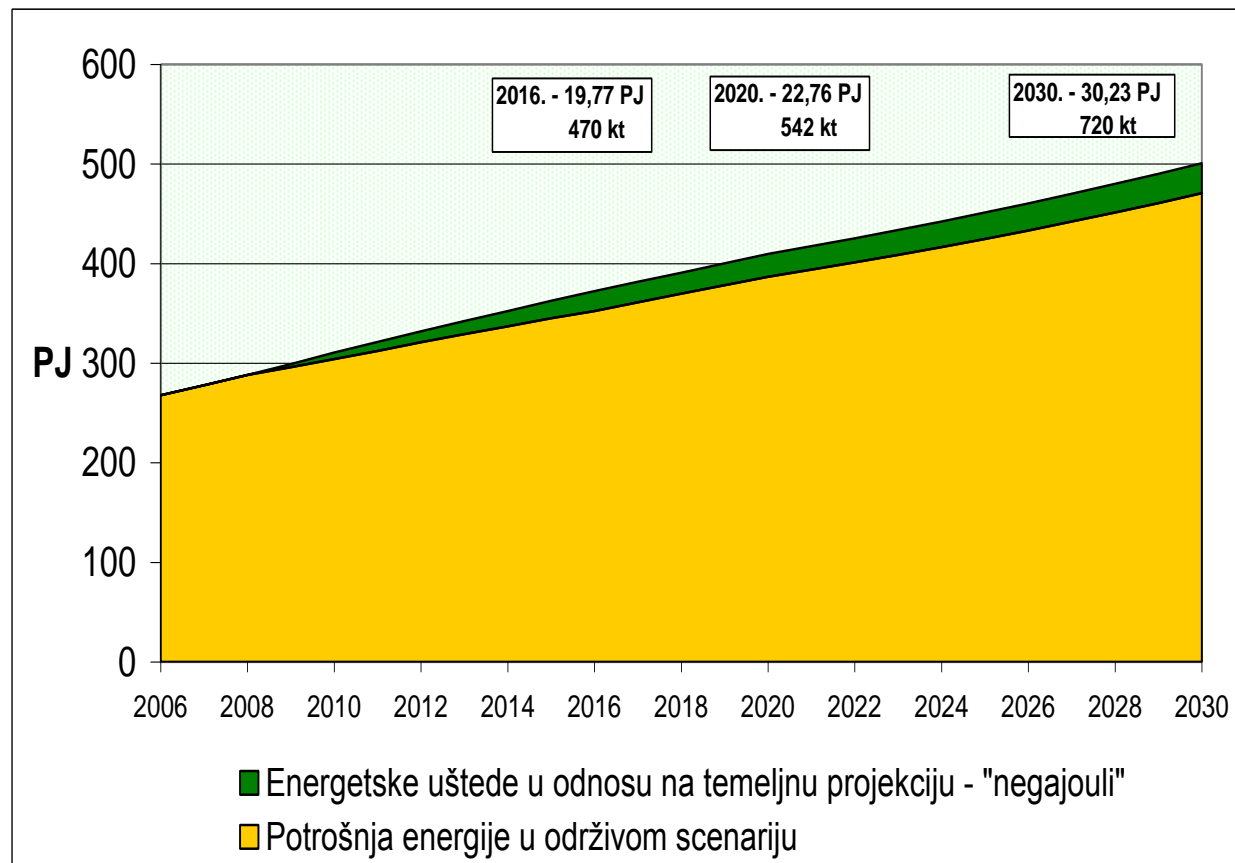

ENERGETSKA UČINKOVITOST – TEMELJNA ODREDNICA HRVATSKE ENERGETSKE STRATEGIJE

- ◆ “Povećanje energetske učinkovitosti u svim dijelovima energetskog sustava odrednica je i jedan od glavnih ciljeva Strategije.
- ◆ Paradigma – energetska učinkovitost kao novi izvor energije
- ◆ Cilj: smanjenje neposredne potrošnje energije za 10% do 2020. godine u odnosu na prosječnu potrošnju u razdoblju 2001. – 2005.
- ◆ Sektorski programi definiraju se u Nacionalnom programu nacionalnim akcijskim planovima EnU - NAPEnU

Strategija energetskega razvoja
(usvojena u listopadu 2009.) do
2020.

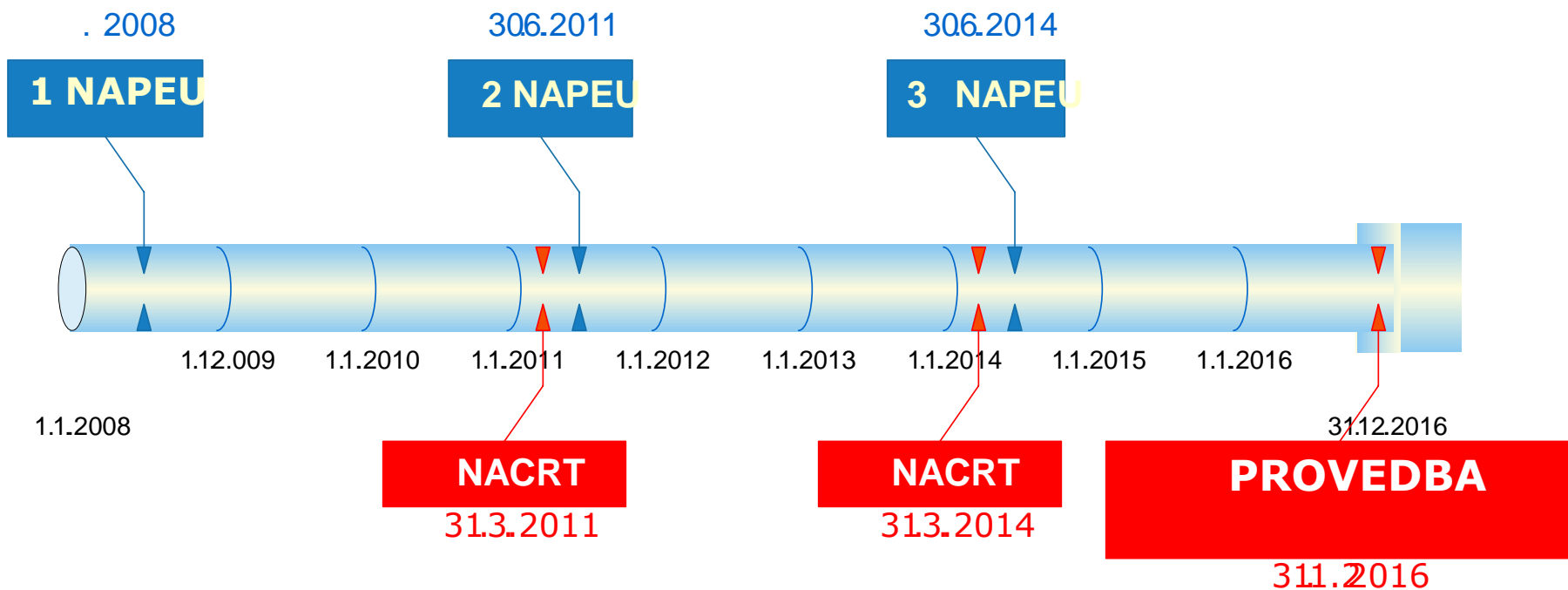
Nacionalni program EnU 2008.-
2016. (usvojen u travnju 2010.)

**Prvi NAPERU 2008.-2010. (usvojen u
travnju 2010.)**

**Drugi NAPERU 2011.-2013.
(usvojen u veljači 2013.)**

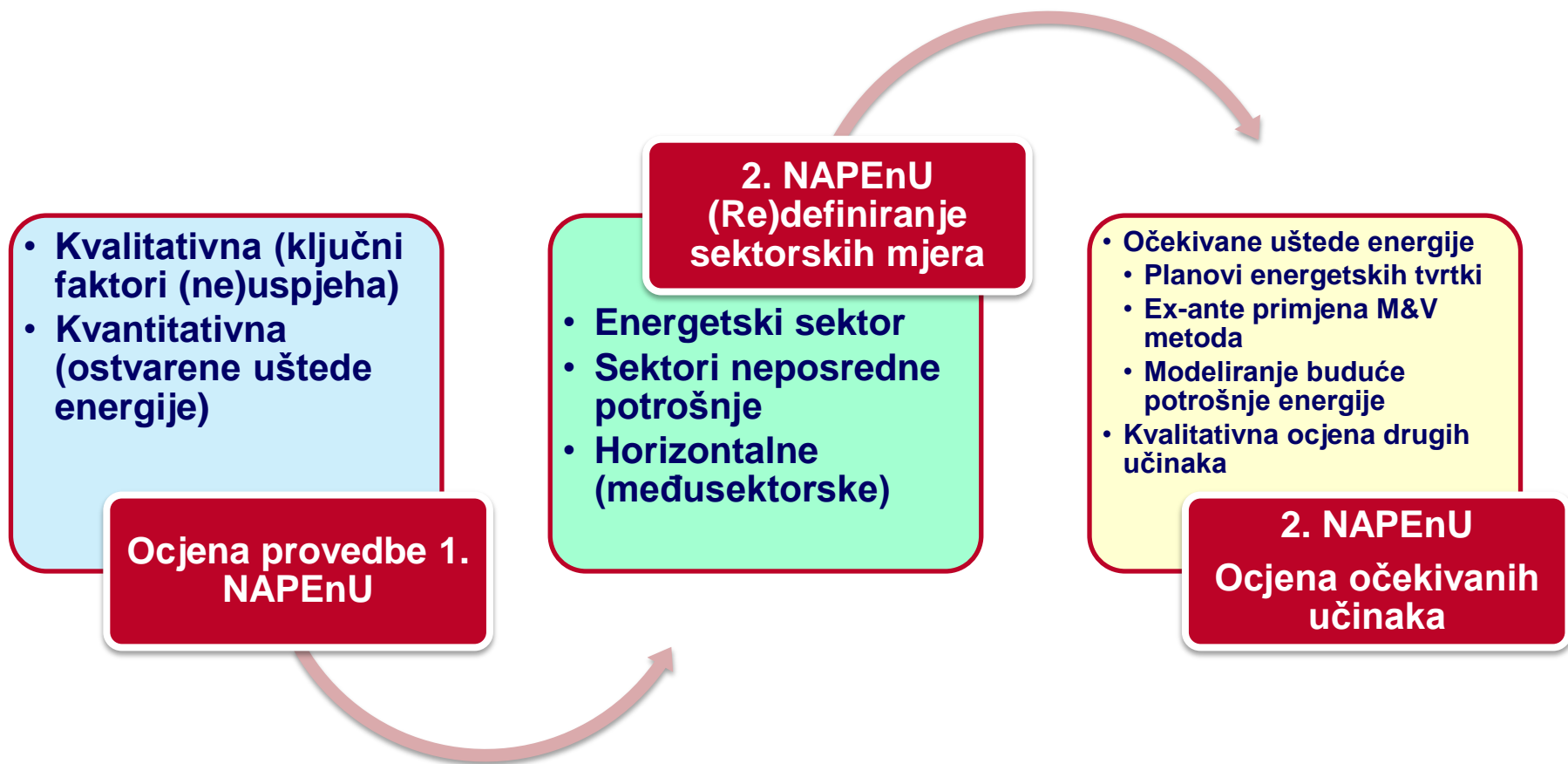

VREMENSKI OKVIR IZRADE I IMPLEMENTACIJE AKCIJSKOG PLANA

NAČELA I KORACI U PRIPREMI NAPENU

OSTVARENE UŠTEDE ENERGIJE U 2010. I PROCJENA ZA 2016.

Nacionalni okvirni cilj 2016. (PJ)c			19,77			
Nacionalno okvirni među-cilj 2010. (PJ)			6,53			
Sektorska raspodjela cilja	Sektorski cilj (PJ)		Postignute uštede energije u 2010. (PJ)		Procijenjene uštede energije 2016. (PJ)	
	2010.	2016.	Ukupno (TD)	Iz mjera (BU)	Ukupno (TD)	Iz mjera (BU+MAED)
Kućanstva	2,24	6,72	4,43	1,53	12,64	9,58
Usluge	1,25	3,76	0,33	1,32	4,50	3,85
Industrija	1,12	3,36	1,21	0,60	4,93	1,99
Promet	1,98	5,93	0,46	0,08	16,60	3,22
Ukupno:	6,59	19,77	6,43	3,53	38,66	18,64
<i>Postotak(%) u usporedbi s referentnom potrošnjom)</i>	3%	9%	2,9%	1,6%	17,6%	8,5%

ZADAN FORMAT: MJERE ENU – OKOSNICA PLANA

Naziv mjere		
Indeks mjere		npr. oznaka I za industriju, K za kućanstva i sl.; uz slovnu oznaku stavlja se i redni broj
Opis	Kategorija	vidjeti sljedeću tablicu
	Vremenski okvir	početak - kraj
	Cilj / kratak opis	kratko opisati cilj i obuhvat mjere
	Ciljana neposredna potrošnja	npr. nove zgrade, postojeće zgrade, uređaji, rasvjeta, grijanje, itd.
	Ciljna skupina	npr. građani, djeca i mladi ljudi, socijalno ugrožena kućanstava, itd.
	Primjena (lokalna/ruralna/urban a)	može se naglasiti u kojim se područjima mjera namjerava primjenjivati (npr. samo na razini jedne općine, u svim ruralnim sredinama, samo u urbanim sredinama i sl.)
Informacije o provedbi	Popis i opis aktivnosti za provođenje mjere	Mjera se sastoji od niza aktivnosti koje je potrebno provesti da bi se ona u potpunosti ostvarila. Sve te aktivnosti treba pobrojati i opisati. Preporuča se korištenje numeracije svake aktivnosti, kako bi se kasnije u tablici moglo jednoznačno svakoj aktivnosti pridijeliti odgovorna institucija i procijenjena financijska sredstava
	Financijska sredstva	Iznose je poželjno iskazivati na godišnjoj razini, ako nije moguće onda dati procjenu za cjelokupni trošak mjere.
	Izvori financiranja	utvrditi izvore financiranja
	Institucija odgovorna za provedbu	definirati odgovornu instituciju za provedbu mjere – poželjno je definirati i odgovornu osobu
	Institucija odgovorna za nadzor provedbe	definirati odgovornu instituciju za nadzor provedbe mjere

ZADAN FORMAT: MJERE ENU – OKOSNICA PLANA

Naziv mjere		
Indeks mjere		npr. oznaka I za industriju, K za kućanstva i sl.; uz slovnu oznaku stavlja se i redni broj
Uštede energije	Metoda praćenja / mjerenja ušteda energije	Prilikom definiranja mjera, treba uvijek voditi računa o tome kako 'mjeriti' njezine učinke u smislu smanjenja potrošnje energije. Ova metoda treba biti jasno opisana (detalje je moguće dati u prilogu), a poglavito je bitno odrediti ulazne podatke koji se trebaju pratiti kako bi se u konačnici mogle izračunati uštede energije.
	Procijenjene godišnje uštede energije (kWh/god)	Primjenom gore opisane metode mjerenja ušteda energije, potrebno je izvršiti ex-ante izračun mogućih godišnjih ušteda energije. Pri tome se može/treba koristiti metodologija dana u Pravilniku o praćenju, mjerenju i verifikaciji ušteda energije
	Procijenjeno godišnje smanjenje emisija CO ₂ (kg/god) - OPCIONALNO	Izračunate uštede energije "pretvoriti" u smanjenje emisija CO ₂ pomoću pretvorbenih faktora
	Pretpostavke	Potrebno je navesti sve pretpostavke i ulazne vrijednosti koje su korištene u izračunu ušteda.

KATEGORIZACIJA MJERA ENU

Kategorija	Primjeri
1. Regulatorna	Standardi i norme: 1.1 Regulatorna u području gradnje 1.2 Minimalni standardi za energetska svojstva
2. Informativne i obvezujuće informativne mjere (npr. obvezno označavanje)	2.1 Fokusirane informativne kampanje 2.2 Sheme eneretskog označavanja 2.3 Informativni centri 2.4 Energetski pregledi 2.5 Obuka i obrazovanje 2.6 Demonstracije 2.7 Vodeća uloga javnog sektora 2.8 Individualno mjerenje i informativni računi
3. Financijski instrumenti	3.1 Subvencije (potpore) 3.2 Porezne olakšice i ostala smanjenja poreza namijenjena poticanju smanjenja neposredne potrošnje energije 3.3 Zajmovi (soft i / ili subvencionirani)
4. Dobrovoljni sporazumi i instrumenti suradnje	4.1 Industrijske tvrtke 4.2 Komercijalne ili javne organizacije 4.3 Energetska učinkovitost u javnoj nabavi 4.4 Kupovina "na veliko" 4.5 Nabava tehnologije
5. Energetske usluge	5.1 Ugovaranje s jamstvom ušteda 5.2 Financiranje od treće strane 5.3 Ugovaranje po ostvarenom eneretskom učinku 5.4 <i>Outsourcing</i> energije
6. Ostali mehanizmi	6.1 Obveza ostvarivanja ušteda energije za energetske tvrtke uključujući "bijełe certifikate" 6.2 Dobrovoljni sporazumi s tvrtkama za proizvodnju, prijenos i distribuciju energije 6.3 Fondovi i zaklade za eneretsku učinkovitost

ENERGETSKA OBNOVA ZGRADA ZGRADA: OKOSNICA 2.NAPENU

- ◆ **Ukupno trogodišnje financiranje** za sve mjere koje su obuhvaćene financijskim procjenama iznosi oko 5,8 milijardi kn, od čega čak preko 90 % otpada na mjere energetske obnove zgrada javnog sektora kao i stambenih i komercijalnih zgrada

- ◆ **Plan za obnovu stambenih zgrada**
 - 149,38 milijuna m² korisne površine
 - 1% površine godišnje obnavlja (1,5 milijuna m²)
 - FZOEU, ESCO tržište, EU fondovi

- ◆ **Plan za obnovu javnih zgrada**
 - 9,58 milijuna m² korisne površine
 - 5% površine godišnje obnavlja (479.000 m²)
 - FZOEU (energetski pregledi), HBOR, ESCO tržište, EU fondovi

- ◆ **Plan za obnovu komercijalnih zgrada**
 - 32,80 milijuna m² korisne površine
 - 3% površine godišnje obnavlja (0,98 milijuna m²)
 - HBOR, ESCO tržište, EU fondovi

2.NAPENU: OSTALA VAŽNA PODRUČJA

- ◆ **Energetski sektor**
 - Nafta, plin, električna i toplinska energije
- ◆ **Daljnje unaprjeđenje regulative iz područja građenja**
- ◆ **Financijske potpore fizičkim osobama (toplinska izolacija, OIE, uređaji, vozila)**
- ◆ **Mreža industrijske energetske efikasnosti**
- ◆ **Promet!**
 - Eko-vožnja
 - Javni prijevoz – razvoj infrastrukture
 - E-mobilnost
- ◆ **Obveze za energetske subjekte (opskrbljivače)**
 - (rok: 5.12.2013.)

SAŽETI PRIKAZ MJERA (1/2)

Sektor	Mjera	PJ	Sredstva (HRK)	
Zgrade	B.1	Građevinska regulativa i provedba	0,72	N/A
	B.2	Energetski pregledi sustava grijanja i klimatizacije		N/A
	B.3	Energetsko certificiranje zgrada		N/A
	B.4	Povećanje broja zgrada s gotovo nultom potrošnjom energije	0,10	N/A
Kućanstva	R.1	Info kampanje; info centri		N/A
	R.2	Energetsko označavanje kućanskih uređaja	0,83	11.500.000
	R.3	Financijske potpore fizičkim osobama za sunčane toplinske sustave i ostale mjere EnU	0,11	626.600.000
	R.4	UNP i sunčeva energija na otocima	0,01	5.000.000
	R.5	Plan energetske obnove stambenih zgrada	7,61	2.250.100.000
Javne usluge	P.1	SGE u gradovima i županijama	0,47	15.150.000
	P.2	Dovesti svoju kuću u red	0,12	32.345.000
	P.3	Zelena javna nabava		500.000
	P.4	Energetski učinkovita javna rasvjeta	0,25	300.100.000
	P.5	Plan energetske obnove javnih zgrada	0,53	724.100.000
Komerrijalne usluge	C.1	SGE i energetski pregledi u komercijalnim zgradama	0,18	6.550.000
	C.2	Uporaba sunčeve energije u kampovima	0,31	5.350.000
	C.3	Uporaba sunčeve energije u hotelima	0,06	88.100.000
	C.4	Povećanje učinkovitosti rashladnih sustava u hotelima	0,05	100.000
	C.5	Plan energetske obnove komercijalnih zgrada	1,48	1.720.500.000

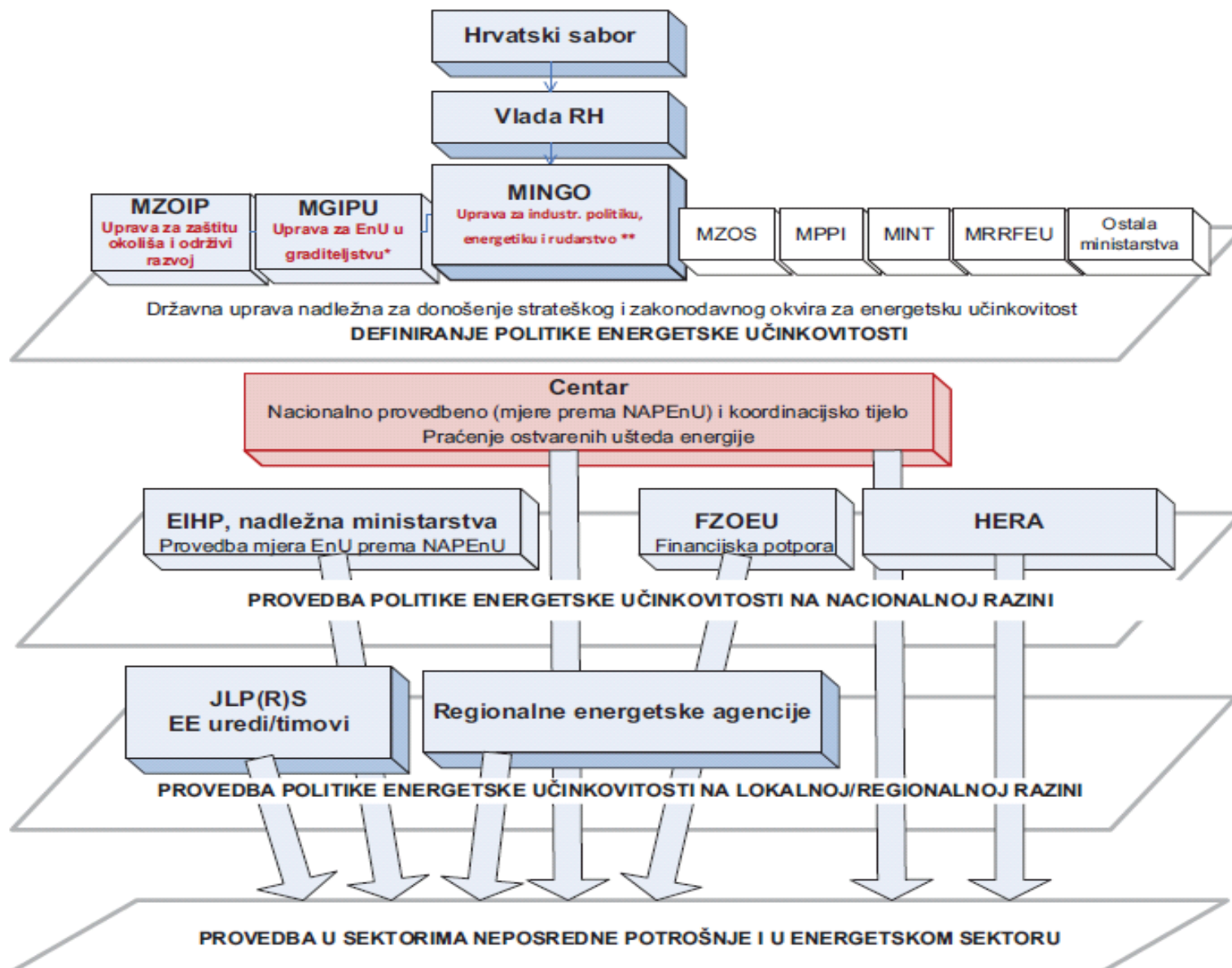
SAŽETI PRIKAZ MJERA (2/2)

Sektor		Mjera	PJ	Sredstva (kn)
Industrija	I.1	Mreža industrijske energetske efikasnosti		N/A
	I.2	Dobrovoljni sporazumi s industrijom		N/A
	I.3	Energetski pregled		5.000.000
	I.4	Visokoučinkovita kogeneracija	0,17	N/A
	I.5	CO ₂ naknada za velike onečišćivače	1,00	30.000.000
	I.6	Energetski učinkoviti elektromotori	0,82	N/A
Promet	T.1	Treninzi eko-vožnje	1,23	5.545.000
	T.2	Intermodalni prijevoz tereta		N/A
	T.3	Bons/malus shema	0,52	N/A
	T.4	Car-sharing u gradovima	0,01	N/A
	T.5	Ograničenja brzine	0,70	0
	T.6	Financijske potpore za učinkovita vozila	0,38	N/A
	T.7	Potpore za uvođenje gradskih bicikala	0,09	N/A
	T.8	E-mobilnost i mreža e-punionica		N/A
	T.9	Porezne olakšice na putne troškove		0
	T.10	Promocija održivih gradskih prometnih sustava		N/A
	T.11	Inteligentni semafori	0,16	N/A
	T.12	Nacionalna kampanja "jedan dan bez automobila"	0,13	N/A
Ene.	E.1	Individualno mjerenje i informativni računi	0,61	10.000.000
	E.2	Priprema za sustav bijelih certifikata		2.000.000

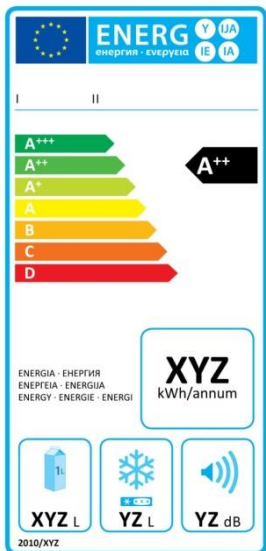

INSTITUCIONALNI OKVIR ZA PROVEDBU NAPENU

NAJZNAČAJNIJA POSTIGNUĆA: VIDLJIVOST, PREPOZNTALJIVOST...

Zgrada

Vrsta zgrade
P.Z. i.o.
Adresa
Mjesto
Ulaganje / investitor
Izdavač
Godina izdavanja

Klasa	kWh/(m ² a)	Izračun
A+	≤ 15	
A	≤ 25	
B	≤ 50	B
C	≤ 100	
D	≤ 150	
E	≤ 200	
F	≤ 250	
G	> 250	

Podaci o osobi koja je izdala certifikat

Ovlaštena fizička osoba
Ovlaštena pravna osoba / odgovorna osoba
Mnogoposjednik / više osoba
Bračni zajednik
Članovi istovrsnog zajedništva
Društvo

Podaci o zgradi

Ad. broj
Ulica
Mjesto
K.o.
Hrvatska

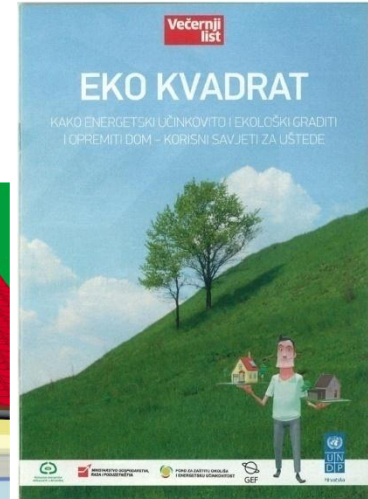
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

**naša kuća zna...
a vaša?**

www.energetska-efikasnost.undp.hr

besplatni info tel: 0800 200 170

Poticanje energetske
efikasnosti u Hrvatskoj

Zagrebačka banka
UniCredit Group

ZAKLJUČCI I DALJNJE AKTIVNOSTI

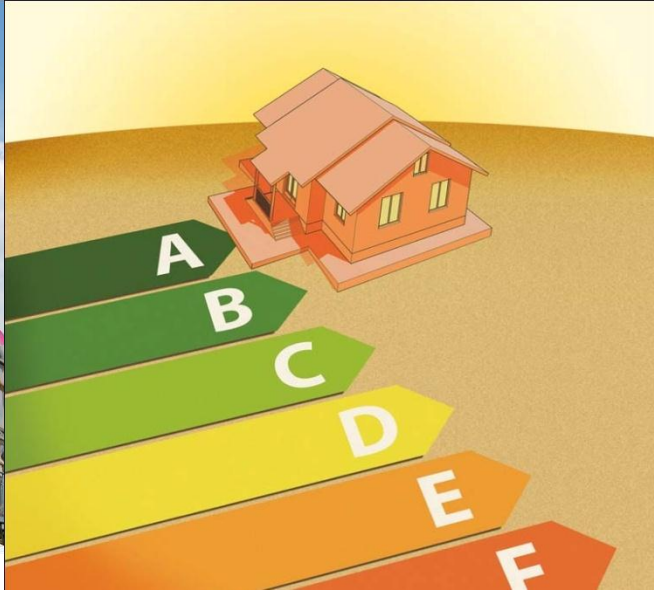

- ◆ **Postignut značajan napredak u:**
 - prvi među-cilj 1.NAPEnU postignut - en. uštede u 2010. 6,43 PJ
 - zakonodavnom i regulatornom okviru : ZUKE i pripadajući pravilnici
 - javnom sektoru : SGE u gradovima i županijama I 'Dovesti svoju kuću u red'

- ◆ **Prioriteti provedbe**
 - implementacija sustava iz područja energetske pregleda i energetske certificiranja zgrada i građevina te osiguravanje kvalitete
 - Pokretanje tržišta energetske usluga i ugovaranja po ostvarenom energetske učinka - primarni oblik financiranja mjera EnUc u javnom sektoru

- ◆ **Donošenje novog Zakona o energetske učinkovitosti na temelju nove EED Direktive 2012/27/EU:**
 - stroži uvjeti na energetske svojstva zgrada
 - usklađivanju metodologije i ovlašćivanja stručnih osoba za provedbu energetske pregleda
 - obvezivanje energetske tvrtki da ostvaruju uštede kako na strani proizvodnje, prijenosa i distribucije energije tako i kod kupaca energije
 - obuhvat primarne energije s energetske učinkovitošću, kogeneracije i dr.

- ◆ **Razvoj i praćenje: programa županija i velikih potrošača, sustava mjerenja i verifikacije ušteda, nacionalnog ISGE, Naprednih energetske mreža i dr.**

Kontakt: igor.raguzin@mingo.hr

HVALA NA PAŽNJI !